

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.3.5.2023

Pan
Cezariusz Lesisz
Prezes Zarządu
Agencja Rozwoju Przemysłu SA
ul. Nowy Świat 6/12
00-400 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej
w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 1 grudnia 2023 r.
(znak KPK-KPO.441.191.2023)

P/23/012 – Sektor kosmiczny i jego rozwój

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Agencja Rozwoju Przemysłu SA ¹ , ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Cezariusz Lesisz Prezes Zarządu Spółki od dnia 27 listopada 2018 r. (akta kontroli str.9)
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań wynikających z Polskiej Strategii Kosmicznej oraz innych działań związanych z rozwojem sektora kosmicznego w Polsce.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2020 r. – 30 czerwca 2023 r. z uwzględnieniem działań oraz dowodów wytworzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały one istotny wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Łukasz Urbanowicz specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KGP/43/2023 z dnia 10 lipca 2022 r. (akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej ARP SA opracowała i realizowała *Kompleksowy program wsparcia sektora technologii kosmicznych w Polsce*⁴, którego działania wpisują się w dwa cele szczegółowe Polskiej Strategii Kosmicznej⁵ nr 4 „Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju sektora kosmicznego w Polsce” oraz nr 5 „Budowa kadr dla potrzeb polskiego sektora kosmicznego”. W okresie objętym kontrolą Agencja udzieliła pożyczki jednemu podmiotowi oraz zaangażowała się kapitałowo w jeden podmiot z sektora technologii kosmicznych. Skutecznie wdrożyła i zarządzała projektem ESA BIC Poland⁶, a ponadto prowadziła działalność edukacyjną oraz stażową skierowaną do podmiotów sektora kosmicznego w Polsce.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę na brak określenia w *Programie* wskaźników realizacji planowanych działań Agencji, co może utrudniać przeprowadzenie ewaluacji Programu. Ponadto NIK zauważa, że trzy obszary działań opisane w Programie nie były realizowane przez Agencję, były natomiast realizowane przez inne podmioty (tj. wskazana w pkt 10.1.2. *Organizacja staży/kursów doszkalających w Europejskiej Agencji Kosmicznej* była realizowana przez Polską Agencję Kosmiczną⁷; pkt 10.2.1. *Wsparcie istniejących procesów inkubacji i akceleracji projektów* – przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości; pkt 11.3. *Projekt wykorzystania danych satelitarnych na potrzeby użytkowników publicznych* – przez POLSA). Również *Promocja sektora* (pkt 10.3) jest realizowana głównie przez POLSA. Nawiązując do zaplanowanej przez ARP SA na 2023 r. aktualizacji *Programu*, wprowadzane zmiany w tym dokumencie, zdaniem Izby, powinny uwzględniać kierunki działań adekwatne do obecnego stanu rozwoju sektora kosmicznego w Polsce

¹ Dalej: ARP SA lub Agencja.

² Dz.U. z 2022 r. poz. 623.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: *Program*.

⁵ Uchwała nr 6 Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie przyjęcia Polskiej Strategii Kosmicznej, M.P. poz. 203.

Dalej: PSK.

⁶ Inkubator Biznesowy ESA. Dalej: ESA BIC Poland.

III. Realizacja zadań wynikających z Polskiej Strategii Kosmicznej oraz innych działań związanych z rozwojem sektora kosmicznego w Polsce

Opis stanu faktycznego

ARP realizuje zadania publiczne wynikające z PSK, w szczególności prowadzące do realizacji celu szczegółowego nr 4: „Stworzenie sprzyjających warunków do rozwoju sektora kosmicznego w Polsce” oraz celu szczegółowego nr 5 „Budowa kadr dla potrzeb polskiego sektora kosmicznego”.

ARP realizuje także autorski *Program*, którego działania wpisują się w wyżej wymienione cele szczegółowe PSK.

Program został opracowany w okresie kwiecień-maj 2016 r. i został zatwierdzony uchwałą Zarządu ARP SA Nr 287/XL/2016 z dnia 15 czerwca 2016 r. Dokument ten wyznaczał kierunki działań Agencji w obszarze sektora technologii kosmicznych, przy czym nie jest obligatoryjnym planem działań, jakie Agencja powinna zrealizować w tym zakresie. Według złożonych wyjaśnień⁷ podjęcie konkretnych przedsięwzięć, rekomendowanych w *Programie*, uwarunkowane było spełnieniem kryteriów biznesowych i następuje na podstawie uchwały Zarządu ARP SA, albo – jeśli nie jest to wymagane – przekazania Zarządowi Agencji stosownej informacji.

Według złożonych wyjaśnień⁸ powstanie *Programu* poprzedziły konsultacje m.in. z przedstawicielami polskiego sektora technologii kosmicznych, kierownictwem Związku Pracodawców Sektora Kosmicznego⁹, Centrum Badań Kosmicznych Polskiej Akademii Nauk, Politechniki Warszawskiej oraz jego prezentacje w kwietniu i maju 2016 r. podczas takich wydarzeń jak: Satellites for Society, KPK - Space Info Day i Robotyka kosmiczna, przy czym konsultacje nie odbywały się w sformalizowanym trybie, gdyż nie był on wymagany i tym samym ARP SA nie posiada dokumentacji źródłowej dotyczącej procesu konsultacji.

Program nie zawiera szczegółowego harmonogramu zadań do realizacji. Ma charakter strategii, która określa główne kierunki działań. Zawiera propozycje działań inwestycyjnych i wspierających inwestycje w sektorze technologii kosmicznych. ARP SA w wyniku realizacji *Programu* zamierzała stać się aktywnym uczestnikiem sektora technologii kosmicznych, w tym:

- osiągać pożądaną zwrot z realizowanych inwestycji;
- dać dodatkowy impuls do rozwoju sektora;
- ułatwiać transfer innowacyjnych technologii z sektora kosmicznego do innych branż przemysłu, w tym do innych spółek z grupy kapitałowej ARP SA.

W *Programie* nie sprecyzowano pożądanego zwrotu z realizowanych inwestycji, sposobu oceny uzyskania „dodatkowego impulsu dla sektora”, czy też realizacji zadania polegającego na „ułatwieniu transferu innowacyjnych technologii z sektora kosmicznego do innych branż przemysłu” oraz nie odniesiono się za pomocą mierników i wskaźników do osiągnięcia realizowanych przez ARP SA celów PSK. Według złożonych wyjaśnień¹⁰ ww. kwestie nie zostały w *Programie* doprecyzowane, ponieważ zostały one zapisane w celu podkreślenia biznesowych i rozwojowych celów ARP SA, jakimi kierowała się angażując się w działania na rzecz sektora kosmicznego, a brak odniesień w *Programie* do PSK wynika z opracowania tego dokumentu przed opublikowaniem PSK.

W pkt 9 *Programu* określone zostały trzy etapy wdrożenia strategii, jednakże bez przypisanego im harmonogramu czasowego:

1. Pierwszy etap obejmuje grupę działań kierowanych do całego sektora kosmicznego. Są to odpowiedzi ARP SA na wyzwania rozwojowe firm, o których mowa w pkt 5.2 *Programu*¹¹. Działania te koncentrują się na wsparciu rozwoju kadr, nowych projektów

⁷ Pismo z dnia 18 lipca 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

⁸ jw.

⁹ Dalej: ZPSK.

¹⁰ Pismo z dnia 5 października 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

¹¹ Vide wyjaśnienia poniżej – powinno być odniesienie do pkt 7.2.

biznesowych, wielopłaszczyznowej promocji sektora oraz wypracowaniu właściwych narzędzi finansowych, niezbędnych do inwestycji.

2. Drugi etap polega na inwestycjach kapitałowych w spółki sektora, mające na celu stworzenie kompetencyjnie uzupełniającej się grupy firm pod roboczą nazwą ARP Space.
3. Trzeci etap to podjęcie działań koncentrujących się na wsparciu spółek grupy ARP Space, w tym m.in. promocji biznesowej, tworzenia konsorcjów projektowych, wspólnej infrastruktury technicznej, rozwoju kadr, itp.

W *Programie* w pkt. 9 mówiącym o kompleksowym programie rozwoju sektora technologii kosmicznych pomyłkowo wskazano odniesienie do pkt. 5.2 (który nie występuje w *Programie*) zamiast do pkt 7.2 »Wyzwania« na str. 38. Według wyjaśnień w treści *Programu* pomyłkowo odniesiono się do pkt. 5.2 zamiast do 7.2 »Wyzwania» na str. 38.

W pkt 10-12 *Programu* zostały zaprezentowane działania ARP SA, które mają być wykonane w poszczególnych wyżej wskazanych etapach:

10. Działania ARP SA na rzecz wsparcia technologii kosmicznych

10.1. Wsparcie rozwoju kadr.

10.1.1. Organizacja staży dla młodych inżynierów w firmach sektora kosmicznego.

10.1.2. Organizacja staży/kursów doszkalających w Europejskiej Agencji Kosmicznej.

10.2. Nowe inicjatywy.

10.2.1. Wsparcie istniejących procesów inkubacji i akceleracji projektów.

10.2.2. Wsparcie dla lokalizacji Inkubatora Biznesowego ESA w Polsce.

10.3. Promocja sektora.

10.3.1. Przykładowe projekty.

10.4. Finansowanie – Uruchomienie instrumentu finansowego dedykowanego do Sektora Kosmicznego.

11. Inwestycje

11.1. Nisze rynkowe.

11.2. Grupa „ARP Space”.

11.3. Projekt wykorzystania danych satelitarnych na potrzeby użytkowników publicznych.

12. Działania na rzecz wsparcia grupy.

(akta kontroli str. 3-112, 223-295, 547-579, 584-602)

Działania ARP SA na rzecz wsparcia technologii kosmicznych (pkt 10.1)

W ramach grupy inicjatyw „rozwój kadr” (pkt 10.1.1) realizując cel szczegółowy nr 5 PSK w okresie objętym kontrolą zorganizowano V, VI, VII i VIII edycję programu stażowego *Rozwój kadr sektora kosmicznego*, który zmienił nazwę na *Polish Space Fellowship Program*. Według wyjaśnień¹² zmiana nazwy wynikała z potrzeby umiędzynarodowienia programu oraz rozszerzenia oferty programu dla stażystów o możliwość udziału przez uczestników w dedykowanych kursach i szkoleniach.

Ponadto, skrócono okres trwania stażu z sześciu do pięciu miesięcy¹³. Skrócenie czasu trwania stażu pozwoliło na zwiększenie przewidywanych miejsc stażowych z 15 do 19. Datą wdrożenia nowej nazwy programu, tj. *Polish Space Fellowship Program* jest data wyrażenia zgody przez Zarząd ARP SA¹⁴ na współorganizację programu z dnia 1 marca 2022 r., a za koniec posługiwania się poprzednią nazwą programu *Rozwój Kadr Sektora Kosmicznego*, jest uznawane zakończenie realizacji stażu VI edycji w grudniu 2021 r.

W zakresie realizacji programu stażowego ARP SA wykonała m.in. następujące czynności:

¹² Pismo z dnia 30 sierpnia 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

¹³ V i VI edycja staży były organizowane w okresie sześciomiesięcznym, a VII i VIII edycja w okresie pięciomiesięcznym.

¹⁴ Uchwała Zarządu ARP SA Nr 189/2022.

1. Pozyskano patronatów honorowych – Polską Agencję Kosmiczną, Ministerstwo Rozwoju i Technologii¹⁵.
2. Prowadzono działania promocyjne na platformie LinkedIn.
3. Sprawowano nadzór nad realizacją staży, w szczególności weryfikując raporty opisujące zadania zrealizowane w danym miesiącu stażu, rachunki do umów i rozliczenia przepracowanych godzin.

Łącznie w czterech edycjach w okresie objętym kontrolą brało udział 50 stażystów, w tym na daną edycję od ośmiu do 17 stażystów.

Według wyjaśnień¹⁶ niepełne wykorzystanie puli przewidywanej ilości miejsc stażowych¹⁷ w edycjach od V do VIII programu było spowodowane brakiem wyboru stażysty podczas rekrutacji przez firmy zrzeszone w ZPSK.

Podmioty, które zatrudniały stażystów w edycjach od V do VIII Programu:

- V edycja - Bit by Bit sp. z o.o., Creotech Instruments S.A., ITTI sp. z o.o., PIAP Space sp. z o.o., QWED sp. z o.o., Scanway sp. z o.o., Sieć Badawcza Łukasiewicz-Institut Lotnictwa, Syderal Polska sp. z o.o.
- VI edycja - Astronika, BitbyBit, CBK PAN, Creotech, GMV Innovating Solutions sp. z o.o., PIAP Space, Progresja Space, SENER, Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Lotnictwa, Wiran.
- VII edycja - Absiskey Polska sp. z o.o., Astronika sp. z o.o., BitbyBit sp. z o.o., Creotech Instruments SA, ICEYE sp. z o.o., Inphotech sp. z o.o., KP Labs sp. z o.o., Sieć Badawcza Łukasiewicz-Institut Lotnictwa, N7 Space sp. z o.o., OPEGIEKA sp. z o.o., PIAP Space sp. z o.o., Progresja Space sp. z o.o., Scanway sp. z o.o., Sener Polska sp. z o.o., Sybilla Technologies sp. z o.o., SYDERAL Polska sp. z o.o., WiRan sp. z o.o.
- VIII edycja - 6ROADS sp. z o.o., Astronika sp. z o.o., Creotech Instruments S.A., EXATEL S.A., GMV Polska sp. z o.o., ICEYE Polska sp. z o.o., KOMES sp. z o.o., KP Labs sp. z o.o., Progresja Space sp. z o.o., Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Lotnictwa, OPEGIEKA sp. z o.o., QWED sp. z o.o., SCANWAY S.A., SENER sp. z o.o., SpaceForest sp. z o.o.

W ramach *Rozwój kadr sektora kosmicznego/Polish Space Fellowship Program* odbyły się dwa dedykowane wykłady eksperckie. W pierwszym wykładzie dotyczącym projektów kosmicznych brało udział 17 osób, a w drugim wykładzie dotyczącym prawa kosmicznego – 21 osób.

W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 30 czerwca 2023 r. 26 stażystów zostało zatrudnionych w firmie, w której wcześniej odbywało staż¹⁸, w tym:

- z V edycji – sześciu stażystów;
- z VI edycji – siedmiu stażystów;
- z VII edycji – 13 stażystów.

ARP SA w okresie objętym kontrolą poniosła koszty związane z realizacją *Polish Space Fellowship Program*:

1. Z tytułu pokrycia kosztów częściowego wynagrodzenia stażystów – w tym okresie było to 36 stażystów - na łączną kwotę 297,1 tys. zł.
2. W związku z organizacją dwóch wykładów eksperckich dla stażystów na łączną kwotę 4,0 tys. zł netto.

(akta kontroli str. 3-5, 197-222, 316-324, 547-579, 584-599)

Inicjatywa ARP Space Academy nie była bezpośrednio wymieniona w *Programie*, jednakże wpisywała się w pkt 10.1 *Programu* oraz w cel szczegółowy nr 5 PSK. Jest to zbiorcza nazwa projektów każdorazowo realizowanych we współpracy z zewnętrznymi podmiotami

¹⁵ Dalej: MRiT.

¹⁶ Pismo z dnia 19 września 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

¹⁷ W kolejnych edycjach wykorzystano: w V edycji osiem z 15 miejsc, w VI edycji 10 z 15, w VII edycji 17 z 19, w VIII edycji 15 z 19.

¹⁸ Według badań ankietowych Agencji. Bez VIII edycja, która jest aktualnie realizowana.

edukacyjnymi. Za każdym razem zgodę na zakup usługi szkoleniowej podejmował Zarząd ARP SA akceptując plan zakupów z ujętym w nim zadaniem w postaci usług szkoleniowych, a następnie podpisując umowę na zakup usługi (lub udzielając pełnomocnictwa do jej podpisania).

W okresie objętym kontrolą w ramach inicjatywy ARP Space Academy zorganizowano cztery kursy:

1. W 2021 r. Wstęp do inżynierii kosmicznej. Cykl projektowy integracji satelity – faza 0/A/B – wykonawca Politechnika Warszawska, Instytut Techniki Ciepłej – 31 uczestników.
2. W 2022 r. Wstęp do inżynierii kosmicznej. Cykl projektowy integracji satelity – faza C/D – wykonawca Wojskowa Akademia Techniczna w Warszawie – 17 uczestników.
3. W 2023 r. Wstęp do gospodarki kosmicznej.- wykonawca Fundacja Space Entrepreneurship Institute – 25 uczestników.
4. W 2023 r. Wstęp do inżynierii kosmicznej. Cykl projektowy integracji satelity – faza 0/A/B – wykonawca Politechnika Warszawska, Instytut Techniki Ciepłej – 18 uczestników.

W okresie objętym kontrolą opracowano dwa nowe programy kursów:

1. Introduction to space economy (Wstęp do gospodarki kosmicznej).
2. Supply chain management and procurement in space projects (Zarządzanie łańcuchem dostaw oraz zakupami w projektach kosmicznych).

Według wyjaśnień¹⁹ ARP SA nie posiada danych w zakresie ilości uczestników szkoleń lub innych form działalności edukacyjnej z zakresu funkcjonowania sektora kosmicznego zorganizowanych w ramach programu ARP Space Academy, którzy podjęli pracę w sektorze kosmicznym, ponieważ nie monitoruje dalszych ścieżek zawodowych uczestników kursów w ramach ARP Space Academy. Łączne nakłady poniesione przez Agencję na realizację inicjatywy ARP Space Academy w okresie objętym kontrolą to 311,4 tys. zł²⁰, w tym kwota 58 tys. zł dotyczyła kursu, którego termin realizacji przewidziany był na wrzesień 2023 r.

Źródła finansowania inicjatywy ARP Space Academy były następujące:

1. Z tytułu realizacji umowy o współpracy w zakresie promocji zawartej dnia 29 grudnia 2022 r. z Polską Agencją Kosmiczną – 89,8 tys. zł.
2. Z tytułu opłat od uczestników kursów: 173,2 tys. zł brutto. Kwota ta nie obejmuje niezaksięgowanych jeszcze wpłat w wysokości łącznej 34,3 tys. zł²¹.
(akta kontroli str. 3-5, 191-196, 312-315, 369-371, 547-599)

Organizacja staży/kursów doszkalających w Europejskiej Agencji Kosmicznej (pkt 10.1.2 *Programu*) nie była realizowana przez Agencję. Według wyjaśnień²² spowodowane to było przypisaniem tego działania POLSA.

Nowe inicjatywy (pkt 10.2 *Programu*)

Wsparcie istniejących procesów inkubacji i akceleracji projektów (pkt 10.2.1 *Programu*) nie było realizowane przez Agencję. Według wyjaśnień²³ spowodowane to było brakiem organizacji w Polsce konkursu Galileo Masters od 2019 r. oraz realizacją akceleratora kosmicznego space3.ac od 2018 r. w ramach inicjatywy scale up, finansowanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Inicjatywy te służyły wsparciem nowym innowacyjnym przedsiębiorstwom (tzw. start-up) będącym we wczesnej fazie ich rozwoju.

(akta kontroli str. 3-77, 79-112, 223-295, 547-579)

W ramach obszaru Wsparcie dla lokalizacji Inkubatora Biznesowego ESA w Polsce (pkt 10.2.2 *Programu*) uruchomiono – w 2022 r. po ponad czterech latach od upoważnienia

¹⁹ Pismo z dnia 27 lipca 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

²⁰ Podane poniżej kwoty, są kwotami netto – bez uwzględnienia podatku VAT.

²¹ Stan na dzień 27 lipca 2023 r.

²² Pismo z dnia 10 sierpnia 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

²³ Pismo z dnia 10 sierpnia 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

Agencji do jego utworzenia – operacyjną działalność ESA BIC Poland, realizując tym samym cel szczegółowy nr 4 PSK. Przebieg prac, w tym udział Agencji w projekcie kosmicznym ESA BIC Poland przedstawiał się następująco:

- Uchwała nr 72 Międzyresortowego Zespołu do spraw Polityki Kosmicznej w Polsce z dnia 31 października 2017 r. dotycząca kryteriów wyboru organizatora ESA BIC Poland.
- Upoważnienie ARP SA uchwałą nr 84 Międzyresortowego Zespołu do spraw Polityki Kosmicznej w Polsce z dnia 7 maja 2018 r. do przeprowadzenia prac zmierzających do utworzenia ESA BIC Poland.
- Uchwała Zarządu ARP SA nr 423/LXX/2018 z dnia 29 czerwca 2018 r. w sprawie wyrażenia zgody na zaangażowanie ARP SA w tworzenie konsorcjum ESA BIC Poland, udział w konsorcjum w roli lidera.
- Uchwała Zarządu ARP SA nr 160/XXV/2019 z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zawarcia umowy konsorcjum ze spółką pod firmą Blue Dot Solutions sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, Fundacją Przedsiębiorczości Technologicznej z siedzibą w Warszawie oraz Województwem Podkarpackim w celu złożenia wniosku do ESA o utworzenie w Polsce ESA BIC Poland.
- Uchwała Zarządu ARP SA nr 1325/CLXII/2020 z dnia 30 listopada 2020 r. w sprawie wyrażenia zgodny na złożenie przez ARP SA wniosku do Europejskiej Agencji Kosmicznej²⁴ o utworzenie ESA BIC Poland.
- Uchwała Zarządu ARP SA nr 754/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie wyrażenia zgody na złożenie przez ARP SA wniosku do ESA o utworzenie ESA BIC Poland .
- Uchwała Zarządu ARP SA nr 777/2021 z dnia z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Projektu ESA BIC Poland.
- Uchwała Zarządu ARP SA nr 38/2022 z dnia 20 stycznia 2022 r. oraz uchwała Rady Nadzorczej ARP SA Nr 6/OB/2022 z dnia 16 lutego 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na finansowanie przez ARP SA start-upów inkubowanych w ESA BIC Poland w formie bezwzrotnej dotacji w latach 2022 - 2028, w łącznej maksymalnej wysokości 825,0 tys. euro netto.
- Uchwała Zarządu ARP SA Nr 362/2022 z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Umowy Konsorcjum Regionalnego FPT z Fundacją Przedsiębiorczości Technologicznej z siedzibą w Warszawie (Lider Konsorcjum) oraz pozostałymi partnerami.
- Uchwała Zarządu ARP SA nr 400/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na rozwiązanie umowy Konsorcjum zawartej w dniu 4 marca 2019 r. określającej zasady współpracy dotyczącej przygotowania oraz złożenia wniosku do ESA, negocjowania i zawarcia Umowy ESA BIC Poland oraz realizację tej umowy w przypadku jej zawarcia.
- Uchwała Zarządu ARP SA nr 401/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Umowy Konsorcjum Krajowego z Fundacją Przedsiębiorczości Technologicznej z siedzibą w Warszawie oraz Województwem Podkarpackim określającej zasady wspierania i nadzorowania inkubacji startupów.
- Uchwała Zarządu ARP SA Nr 402/2022 z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie Umowy Konsorcjum Regionalnego WP z Województwem Podkarpackim (Lider Konsorcjum) oraz pozostałymi partnerami regulującej obowiązki partnerów w ramach realizacji projektu utworzenia inkubatora ESA BIC Poland.
- Uchwała Zarządu ARP SA Nr 1076/2022 z dnia 13 października 2022 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie z Europejską Agencją Kosmiczną umowy określającej zasady współpracy przy realizacji projektu polegającego na utworzeniu i zarządzaniu ESA BIC Poland.

ESA BIC Poland rozpoczął działalność 27 października 2022 r. w momencie zawarcia umowy nr 4000137180/21/UK/MM/an pomiędzy ARP SA i ESA. Podpisanie kontraktu z ESA zostało

²⁴ Dalej: ESA.

poprzedzone zawarciem Umowy Konsorcjum Krajowego w dniu 26 sierpnia 2022 r. oraz dwóch umów konsorcjów regionalnych: w dniu 10 sierpnia 2022 r. i w dniu 31 sierpnia 2022 r.

18 stycznia 2023 r. ESA BIC Poland rozpoczął działalność operacyjną poprzez ogłoszenie Open Call, który będzie otwarty przez pięć lat. Informacje o Open Call dostępne są na stronie www.esabic.pl.

Projekt ESA BIC Poland monitorowany jest poprzez system MonAliZa (monitorowanie realizacji Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju), jako projekt strategiczny PSK.

Wszystkie zadania zostały zrealizowane zgodnie z harmonogramem. Stopień wykonania szczegółowych zadań przewidzianych do realizacji w ESA BIC POLAND na dzień 30 czerwca 2023 r.:

1. WP 1: Promotion and Positioning (Pakiet roboczy 1: Promocja i pozycjonowanie).

Stan realizacji:

- utworzono stronę internetową oraz prowadzone są media społecznościowe;
- zorganizowano wydarzenie otwierające oraz prezentowano projekt na kilkunastu wydarzeniach w Polsce.

2. WP 2: From scouting to selection (Pakiet roboczy 2: Od scoutingu do selekcji).

Stan realizacji:

- opublikowano dokumentację do pierwszego naboru;
- udzielano na bieżąco odpowiedzi na pytania dotyczące warunków uczestnictwa;
- zorganizowano program preinkubacyjny;
- przeprowadzono pierwszy nabór wraz z oceną formalną oraz merytoryczną – 18 firm z sektora kosmicznego zwróciło się do ARP SA o wsparcie na realizację projektów kosmicznych z ESA BIC POLAND. Projekty zgłoszone przez sześć podmiotów wybrano do dalszego procedowania, pięć odrzucono podczas oceny formalnej oraz siedem odrzucono na etapie oceny merytorycznej;
- zakończono spotkania negocjacyjne;
- trwa przygotowywanie dokumentów do podpisania pierwszych sześciu umów inkubacyjnych.

3. WP 3: Support to be provided during contractual phase of the incubation activities of the ESA BIC Poland (Pakiet roboczy 3: Świadczenie wsparcia dla startupów podczas trwania inkubacji przez ESA BIC Poland)

Stan realizacji: zadanie nie rozpoczęte. Rozpoczęcie zadania nastąpi po podpisaniu pierwszych umów inkubacyjnych.

4. WP 4: Provision of access to finance to start-ups incubated in Poland (Pakiet roboczy 4: Dostęp do finansowania bezzwrotnego dla startupów inkubowanych w Polsce).

Stan realizacji: zadanie nie rozpoczęte. Rozpoczęcie zadania po podpisaniu pierwszych umów inkubacyjnych.

5. WP 5: Creating an ecosystem for ESA BIC Poland incubatees and alumni (Pakiet roboczy 5: Tworzenie ekosystemu dla inkubowanych i absolwentów ESA BIC Poland).

Stan realizacji

Zadanie w pierwszym etapie skoncentrowane na budowie sieci partnerów (krajowych oraz wejście do sieci inkubatorów ESA BIC w Europie).

6. WP 6: Management, Coordination and Reporting (Pakiet roboczy 6: Zarządzanie, koordynacja i raportowanie).

Stan realizacji (zgodnie z harmonogramem)

- spotkanie otwierające (Kick-off meeting – KOM)
- ustalono skład i zasady działania rady doradczej przy ESA BIC Poland (Advisor Board) - aktualnie oczekuje na akceptację ze strony ESA;
- wykonywano obowiązki sprawozdawcze do ESA.

Wybór start-upu do inkubacji w ramach ESA BIC Poland przeprowadzany jest zgodnie z zasadami określonymi przez ESA. Aplikacja oceniana jest w pierwszej kolejności pod względem formalnym, następnie merytorycznym, na koniec pozytywnie ocenione zespoły zapraszane są na spotkanie negocjacyjne. Zasady oceny projektów określa szczegółowo dokument pn. ESA BIC TEB Manual.

Aplikujący zaakceptowani do dalszego procedowania w zakresie podpisania umowy inkubacyjnej, podlegają ocenie prowadzonej przez Biuro Bezpieczeństwa ARP SA w celu zbadania charakteru prowadzonych przez nich działań i wykluczeniu nadużyć ze strony aplikujących.

ARP SA przyjęło także dokument pn. Schemat postępowania z aplikacjami w ramach inkubatora ESA BIC POLAND opisujący kolejne kroki w procesie postępowania z otrzymanymi Aplikacjami.

Koszty operacyjne przed uruchomieniem ESA BIC Poland wyniosły 31,5 tys. zł²⁵ i zostały pokryte zostały ze środków własnych ARP SA:

- Umowa zlecenie na przygotowanie wniosku o utworzenie Centrum Inkubacji Biznesowej Europejskiej Agencji Kosmicznej w Polsce zawarta z firmą KAEL-Konsult Krzysztof Leśniewski na kwotę 19,5 tys. zł– termin realizacji 30 listopada 2020 r.
- Umowa na sporządzenie planu komunikacyjnego w związku ze złożeniem wniosku w sprawie utworzenia Centrum Inkubacji Biznesowej Europejskiej Agencji Kosmicznej w Polsce zawarta z Planet Partners sp. z o.o. na kwotę 5,0 tys. zł– termin realizacji 30 czerwca 2021 r.
- Umowa na sporządzenie planu strategicznego dla działań marketingowo-promocyjnych dla Centrum Inkubacji Biznesowej Europejskiej Agencji Kosmicznej w Polsce zawarta z Planet Partners sp. z o.o. na kwotę 7,0 tys. zł– termin realizacji 31 sierpnia 2021 r.

Wydatki od momentu uruchomienia ESA BIC Poland tj. od 27 października 2022 r. do 30 czerwca 2023 r. wyniosły łącznie 334,2 tys. zł i zostały sfinansowane ze środków własnych ARP SA:

- Pozostałe usługi prawne w kwocie 13,7 tys. zł.
- Usługi w zakresie konferencji 4,2 tys. zł.
- Pozostałe usługi informatyczne 8,0 tys. zł.
- Udział w promocyjnych zdarzeniach zewnętrznych w kwocie 34,3 tys. zł.
- Organizacja wydarzeń w kwocie 66,9 tys. zł.
- Wynagrodzenia pracowników Agencji wraz z pochodnymi 189,3 tys. zł.
- Koszty delegacji krajowych 7,2 tys. zł.
- Koszty delegacji zagranicznych 3,5 tys. zł.
- Usługi gastronomiczne 6,9 tys. zł.

Na koniec 2023 r. planowana jest częściowa refundacja przez ESA poniesionych przez ARP SA wydatków w kwocie 9,5 tys. euro.

(akta kontroli str. 3-5, 113-190, 223-311, 514-579)

Promocja sektora (pkt 10.3 Programu)

Jedynym działaniem ARP wpisującym się w pkt 10.3 oraz Cel szczegółowy nr 4 PSK był konkurs Konstelacje ARP. W okresie objętym kontrolą odbyły się trzy edycje konkursu o Nagrodę Konstelacje.

- Finał w dniu 25 maja 2021 r.²⁶
- Finał w dniu 28 kwietnia 2022 r.²⁷

²⁵ Podane poniżej koszty są kwotami netto – bez podatku VAT.

²⁶ <https://arp.pl/pl/o-arp/dla-mediow/aktualnosci/kstelacje-arp-2021-zostaly-przyznane/>

²⁷ <https://arp.pl/pl/o-arp/dla-mediow/aktualnosci/gwiazdy-polskiego-kosmosu-nagrodzone-kstelacje-arp-2022-zostaly-przyznane/>

- Finał w dniu 28 czerwca 2023 r.²⁸

Konkurs nie wymagał zaangażowania finansowego ARP SA i zgód Zarządu Agencji. W ramach współpracy z POLSA, MRiT oraz innymi podmiotami organizowana była kapituła konkursu za wiedzą i zgodą Wiceprezesa Zarządu ARP SA nadzorującego prace Biura Rozwoju Technologii. Ideą konkursu było wyróżnienie osób fizycznych/prawnych bądź instytucji, które w sposób szczególny przyczyniają się do rozwijania i promowania polskiego sektora technologii kosmicznych. Każdego roku Kapituła Konkursowa wyłaniała finalistów w czterech kategoriach:

- Kosmiczna firma roku – firma o najważniejszych osiągnięciach w branży kosmicznej. Brane były pod uwagę zarówno osiągnięcia naukowe jak i biznesowe i ich wpływ na wizerunek sektora kosmicznego w Polsce i w Europie;
- Zagraniczny sukces – nagroda za osiągnięcia podmiotów polskiego sektora kosmicznego za granicą – aspekt naukowy i biznesowy;
- Nadzieja sektora kosmicznego – nagroda dla młodych pracowników²⁹ branży kosmicznej w Polsce;
- Nagroda specjalna – wyróżnienie dla firmy, wydarzenia, osoby której wkład w rozwój sektora kosmicznego był największy.

(akta kontroli str. 3-77, 79-112, 547-579, 584-599)

W obszarze Promocja sektora (pkt 10.3 *Programu*) w okresie objętym kontrolą nie były prowadzone inne działania. Według wyjaśnień³⁰ ujęcie ich w Programie w 2016 r. było spowodowane potrzebą uzupełnienia działań promocyjnych prowadzonych przez PARP, a z chwilą kiedy operacyjną działalność rozpoczęła POLSA, jako instytucja ustawowo odpowiedzialna za wsparcie sektora kosmicznego, projekty te w ARP SA zostały ograniczone.

(akta kontroli str. 3-5, 223-295, 547-579)

Finansowanie – Uruchomienie instrumentu finansowego dedykowanego dla Sektora Kosmicznego (pkt 10.4 *Programu*)

W okresie objętym kontrolą udzielono pożyczki KP Labs sp. z o.o. realizując pkt 10.4 *Programu* oraz Cel szczegółowy nr 4 PSK. Była to jedyna firma w okresie objętym kontrolą, która zwróciła się do ARP SA (w 2021 r.) o pożyczkę na realizację projektów kosmicznych.

KP Labs sp. z o.o. złożyła 28 października 2020 r. do Agencji wniosek o pożyczkę. Zarząd ARP SA - biorąc pod uwagę rekomendację Komitetu Inwestycyjnego, zawartą w Uchwale Nr 10/KI-06/2021 z dnia 28 stycznia 2021 r. – poprzez podjęcie uchwały nr 87/XVI/2021 z dnia 3 lutego 2021 r. wyraził zgodę na udzielenie spółce KP Labs sp. z o.o. pożyczki do kwoty 5 000 tys. zł na okres do 120 miesięcy od daty podpisania umowy pożyczki, z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji polegającej na utworzeniu centrum badawczo - rozwojowego. Ze względu na poziom finansowania decyzja o przyznaniu finansowania należała wyłącznie do Zarządu ARP SA i, zgodnie ze Statutem ARP SA nie wymagała zgody ani opinii Rady Nadzorczej ani zgody Walnego Zgromadzenia Agencji.

Pożyczka została udzielona na zasadach komercyjnych w szczególności przy oprocentowaniu podstawowym w wysokości WIBOR 1M + marża 3% na okres 120 miesięcy. Spółka wykazała zdolność do spłaty pożyczki w ARP SA, finansowanie było zasadne ze względu na inwestycję (budowa centrum badawczo-rozwojowego) i standing finansowy spółki.

W pkt 5b *Programu* wskazano, że finansowanie dłużne w postaci pożyczki w nim przewidziane powinno spełniać dwa warunki:

- zaangażowanie dłużne w projekt przewiduje się w wysokości maksymalnie 80 proc. budżetu projektu,
- finansowanie dłużne dotyczyć będzie tych projektów i podmiotów, które znajdują się na etapie ekspansji.”

²⁸ <https://arp.pl/pl/o-arp/dla-mediow/aktualnosci/agencja-rozwoju-przemyslu-sa-po-raz-kolejny-nagradza-najwieksze-talenty-w-polskiej-branzy-kosmicznej/>

²⁹ Do lat 30.

³⁰ Pismo z dnia 10 sierpnia 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

Według złożonych wyjaśnień³¹ finansowanie zostało udzielone niezależnie od funkcjonowania Programu i nie opierało się na powyższych warunkach. Dalej według wyjaśnień³² w sprawie przyczyn udzielenia przez Agencję pożyczki KP Labs sp. z o.o. niezależnie od funkcjonowania Programu, wskazano że częścią działalności ARP SA było finansowanie przedsiębiorstw na komercyjnych zasadach, zgodnie z informacją ogólnie dostępną na stronie Agencji³³ i na tej podstawie ARP SA udzieliła finansowania.

Agencja monitorowała efekty rzeczowe realizacji projektu finansowanego pożyczką poprzez składane przez pożyczkobiorcę w związku z wypłatą poszczególnych transz pożyczki raporty z inwestycji, potwierdzone przez osobę z uprawnieniami budowlanymi, faktury do refinansowania wraz z potwierdzeniem płatności oraz stan rozliczeń dotacji, wizytacje pracowników ARP – Centrum Obsługi Przedsiębiorców w Katowicach w miejscu realizacji inwestycji oraz kwartalny monitoring wyników finansowych.

Środki KP Labs sp. z o.o. przeznaczyła na budowę centrum badawczo-rozwojowego w dziedzinie elektroniki i technik kosmicznych.

Pożyczka udzielona KP LABS sp. z o.o. spłacana była zgodnie z harmonogramem.

(akta kontroli str. 3-77, 79-112, 223-295, 325-368, 380-513, 547-579, 584-599)

Inwestycje (pkt 11 Programu)

Agencja zaangażowała się kapitałowo w PIAP Space sp. z o.o. w okresie objętym kontrolą. Agencja posiadała także udziały objęte w 2014 r. w innej spółce działającej w sektorze technologii kosmicznych tj.: Creotech Instruments SA. W okresie objętym kontrolą ARP SA nie angażowała się kapitałowo w Creotech Instruments SA. ARP SA realizowała tym samym Cel szczegółowy nr 4 PSK oraz zapisy pkt 11.1 Programu, w którym robotyka kosmiczna oraz integracja małych satelitów zostały zidentyfikowane jako kluczowe nisze rynkowe w technologiach kosmicznych w Polsce. PIAP Space sp. z o.o. był w portfelu ARP SA od 2019 r. w związku z objęciem udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym tej spółki. Udział kapitałowy ARP SA wynosił w 2019 r. 43,98 %, a pozostałe 56,02 % posiadała Sieć Badawcza Łukasiewicz – Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów PIAP z siedzibą w Warszawie³⁴.

Przesłanką dla dokapitalizowań PIAP Space sp. z o.o. w okresie objętym kontrolą była realizacja wizji rozwoju wyrażonej w Biznes Planie tej spółki na lata 2021-2025. PIAP Space sp. z o.o. w tym okresie planowała realizację większej ilości kontraktów, w tym o bardziej złożonych parametrach technologicznych, a bez założonych działań prorozwojowych i inwestycyjnych PIAP Space sp. z o.o. nie byłaby w stanie zbudować silnej oferty produktowej, co powodowało, że dokapitalizowanie i stworzenie szans na opracowanie i komercjalizację technologii robotycznych było w interesie jej właścicieli, w tym Agencji.

W 2021 r. nastąpiło dokapitalizowanie PIAP Space sp. z o.o. przez jej dotychczasowych wspólników w sposób proporcjonalny do posiadanych udziałów w oparciu o Biznes Plan na lata 2021-2025. W 2021 roku bez zmiany umowy spółki dokonano trzech podwyższeń kapitału zakładowego, w wyniku których kapitał zakładowy spółki wzrósł z 6 821,5 tys. zł do kwoty 9 424,0 tys. zł, tj. o kwotę 2 602,5 tys. zł.

Pierwsze podwyższenie z uwagi na kwotę dokapitalizowania nie wymagało statutowej zgody Rady Nadzorczej ARP SA oraz zgody Walnego Zgromadzenia ARP SA. Drugie i trzecie podwyższenie kapitału, z uwagi na kwotę dokapitalizowania wymagało statutowej zgody Rady Nadzorczej ARP SA, ale nie wymagało zgody Walnego Zgromadzenia Agencji. Rada Nadzorcza ARP SA w dniu 1 września 2021 r. uchwaliła Nr 119/OB./2021 wyraziła zgodę na dokonanie dokapitalizowania PIAP Space sp. z o.o. poprzez dwa podwyższenia kapitału zakładowego. Powyższe podwyższenia kapitału zakładowego zostały przeprowadzone bez zmiany umowy spółki PIAP Space sp. z o.o. w oparciu o § 7 ust. 4 tej umowy.

Po przeprowadzeniu podwyższeń kapitału zakładowego udział procentowy ARP SA w kapitale zakładowym PIAP Space sp. z o.o. z uwagi na proporcjonalny udział w podwyższeniach

³¹ Pismo z dnia 10 sierpnia 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

³² Pismo z dnia 5 września 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

³³ <https://arp.pl/pl/dla-biznesu/finansowanie>

³⁴ Dalej: Instytut PIAP.

wszystkich dotychczasowych współników nie uległ zmianie i pozostał na poziomie 43,98 %, a udział Instytutu PIAP na poziomie 56,02 %.

W dniu 26 października 2022 r. ARP SA na podstawie umowy sprzedaży nabyła od Instytutu PIAP udziały w PIAP Space sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej 3 865,5 tys. zł stanowiące 41,02 % udziałów w kapitale zakładowym za łączną cenę 6 023,5 tys. zł, którą ustalono na podstawie wyceny sporządzonej w dniu 23 stycznia 2022 r. W toku negocjacji ARP SA zredukowało wycenę Spółki z pierwotnych 23 900,0 tys. zł do ostatecznej wartości 14 700 tys. zł. Agencja oraz Instytut PIAP zawarły Term Sheet, w którym określiły podstawowe warunki transakcji.

Koszty poniesione przez ARP SA w związku z procesem nabycia ww. udziałów to:

- opinia prawna w zakresie programu menadżerskiego PIAP Space : 5 tys. zł netto,
- ½ ceny za sporządzenie wspólnej wyceny: 21 tys. zł netto,
- koszty notarialne związane z umową nabycia udziałów: 3,0 tys. zł netto.

PIAP Space sp. z o.o. w dniu 22 listopada 2022 r. w oparciu o Biznes Plan na lata 2021-2025 wystąpiła do Zgromadzenia Wspólników z wnioskiem o podwyższenie kapitału zakładowego z wyłączeniem prawa pierwszeństwa nabycia udziałów, w drodze zmiany umowy Spółki, o kwotę 10 000 tys. zł. Ostatecznie przewidziano, że dokapitalizowanie nastąpi w dwóch podwyższeniach: w kwocie 8 500 tys. zł oraz w kwocie 1 500 tys. zł w drodze zmiany umowy spółki z wyłączeniem prawa pierwszeństwa, przy czym nowoutworzone udziały w obu podwyższeniach zostaną objęte wyłącznie przez ARP SA i pokryte wkładem pieniężnym odpowiednio do dnia 30 grudnia 2022 r. i do dnia 30 czerwca 2023 r. W dniu 22 grudnia 2022 r. ARP SA i PIAP Space sp. z o.o. zawarły umowę inwestycyjną, a w dniu 23 grudnia 2022 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PIAP sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie pierwszego podwyższenia kapitału zakładowego. W wyniku powyższego dokapitalizowania udział procentowy ARP SA w kapitale zakładowym PIAP Space sp. z o.o. wzrósł z 85% do 92,11%. W zakresie drugiego podwyższenia kapitału w dniu 6 czerwca 2023 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PIAP sp. z o.o. podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego kwotą 1 500 tys. zł tj. z kwoty 17 924 tys. zł do kwoty 19 424 tys. zł w drodze zmiany umowy spółki poprzez utworzenie nowych udziałów, które zostały objęte przez Agencję w dniu 6 czerwca 2023 r. i pokryte w całości wkładem pieniężnym w kwocie 1 500 tys. zł. W wyniku drugiego dokapitalizowania udział procentowy ARP SA w kapitale zakładowym PIAP Space sp. z o.o. wzrósł z 92,11% do 92,72%.

Z uwagi na kwotę dokapitalizowań wymagana była statutowa zgoda Rady Nadzorczej ARP SA, która wyrażona została uchwałą Rady Nadzorczej ARP SA nr 149/OB./2022 z dnia 19 grudnia 2022 r. Ponadto oraz konieczne było określenie przez Walne Zgromadzenie Agencji, sposobu głosowania przez ARP SA na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki PIAP Space sp. z o.o. Uchwałę w tym zakresie podjęło NWZ ARP SA w dniu 22 grudnia 2022 r. – uchwała nr 3.

Koszty poniesione przez ARP SA w związku z procesem powyższych dokapitalizowań to koszty notarialne w kwocie 2,4 tys. zł netto.

W pkt 5a Programu wskazano, że dostępne instrumenty finansowe, jakie przewiduje się w ramach programu to finansowanie kapitałowe w postaci objęcia pakietu udziałów mniejszościowych za gotówkę:

- Maksymalna wysokość udziału ARP w kapitale zakładowym to 24 proc., przy czym przyjmuje się, że minimalna wielkość obejmowanego udziału to 5 proc.,
- W ramach programu ARP obejmować będzie wyłącznie udziały/akcje nowej emisji,
- Przewiduje się inwestycje kapitałowe w trzy spółki średniorocznie,
- Minimalna oczekiwana stopa zwrotu z pojedynczych inwestycji ustalana będzie indywidualnie na podstawie analizy efektywności poszczególnych projektów inwestycyjnych,
- Przyjmuje się, że na etapie oceny projektu zostaną uzgodnione minimum dwa scenariusze wyjścia z projektu.

Według wyjaśnień³⁵ zwiększenie zaangażowania kapitałowego ARP SA w PIAP Space sp. z o.o. dotyczyło spółki, w której ARP SA posiadała już wcześniej udziały, więc kryteria o których mowa w pkt 5a Programu nie miały tu zastosowania.

Sytuacja finansowa PIAP Space sp. z o.o. była monitorowana przez pracowników Biura Inwestycji Kapitałowych ARP SA poprzez stały kontrakt z członkami Rady Nadzorczej oraz Zarządu Spółki, w tym przede wszystkim Członkiem Zarządu ds. Finansów wskazanego przez ARP SA.

W okresie objętym kontrolą Biuro Inwestycji Kapitałowych otrzymywało zaudytowane roczne sprawozdania finansowe oraz sprawozdania Zarządu z działalności Spółki. Ponadto Spółka przekazywała kwartalne dane finansowe takie jak: przeglądy kwartalne z opisem bieżącej sytuacji w spółce, ankiety kwartalne prezentujące dane finansowe w zestawieniu kwartalnym, Plany Rzeczowo-Finansowe oraz Biznes Plan Spółki na lata 2021-2025.

Od chwili zaangażowania kapitałowego ARP SA w PIAP Space sp. z o.o., Agencja miała prawo powoływania jednego członka Rady Nadzorczej PIAP Space sp. z o.o., przy czym Rada Nadzorcza PIAP Space sp. z o.o. liczyła trzy osoby. Od momentu zwiększenia udziałów Agencji w PIAP Space sp. z o.o. do 85% ARP SA posiadała prawo powoływania od dwóch do czterech członków Rady Nadzorczej liczącej do pięciu osób. Agencja skorzystała z przysługujących jej praw powołując jednego, a po zmianie wielkości udziałów trzech członków Rady Nadzorczej PIAP Space sp. z o.o.

(akta kontroli str. 3-77, 79-112, 223-295, 325-368, 372-379, 547-579, 584-599)

W dniu 9 sierpnia 2013 r. Creotech Instruments SA wystąpiła do ARP SA z wnioskiem o dokapitalizowanie w formie wkładu gotówkowego na objęcie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym. Według Spółki jej rozwój uzależniony był od uzyskania kapitału, który pozwoliłby na zbudowanie specjalistycznego zaplecza laboratoryjno-produkcyjnego, przeprowadzenie istotnych zmian organizacyjnych oraz wprowadzenie na rynek nowych rozwiązań technologicznych, w tym megapikselowych kamer IP. Połączenie kapitału finansowego z unikatowym kapitałem technologicznym i kompetencjami zakumulowanymi, pozwoliłoby według założeń na skokowy rozwój w perspektywie najbliższych trzech do pięciu lat i spozycjonowanie na poziomie lidera technologicznego na rynku Polskim w obszarze technologii kosmicznych. Uchwałą 772/LIII/2013 z dnia 21 sierpnia 2013 r. Zarząd ARP SA wyraził zgodę na uruchomienie procedury związanej z analizą uczestnictwa ARP SA w inwestycji kapitałowej polegającej na objęciu akcji nowej emisji w kapitale zakładowym Creotech Instruments SA i jednocześnie powołano zespół ds. zaangażowania kapitałowego w ww. spółkę. Dokonano w szczególności weryfikacji w zakresie:

- 1) zgodności ze strategią ARP SA i kryteriami obejmowania przez ARP SA akcji/udziałów w spółkach prawa handlowego;
- 2) kryterium efektywności finansowej;
- 3) założeń struktury transakcji przy uwzględnieniu rund finansowania;
- 4) kryteriów innowacyjności technologicznej;
- 5) kryterium pozytywnego wpływu na wzrost innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki.

W dniu 26 marca 2014 r. Zarząd ARP SA uchwałą 162/XXI/2014 wyraził zgodę na objęcie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym Creotech Instruments SA, w zamian za wkład pieniężny w docelowej wysokości 7 999,8 tys. zł. Część wkładu w wysokości docelowo 7 972,7 tys. zł, która stanowiła nadwyżkę nad łączną wartością nominalną akcji nowej emisji, została po dokonaniu wpłaty wkładu, przeniesiona na zasilenie kapitału zapasowego. W celu zabezpieczenia ARP SA zawarto umowę inwestycyjną ze wszystkimi dotychczasowymi akcjonariuszami Creotech Instruments SA. Uchwałą Rady Nadzorczej ARP SA z dnia 10 kwietnia 2014 r. nr 48/VIII/2014 oraz uchwałą nr 1 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia ARP SA z dnia 23 maja 2014 r. uzyskano stosowne wewnętrzne zgody korporacyjne na całą inwestycję.

³⁵ Pismo z dnia 10 sierpnia 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

W 2021 roku Spółka zdecydowała się na rozpoczęcie procesu emisji publicznej na rynku NewConnect, w celu pozyskania środków niezbędnych do realizacji pozyskanych projektów B+R. Według prognoz Spółki, potrzebowała ona pozyskać minimum 13 000 tys. zł do 2023 r., w tym 4 000 tys. zł w 2021 r. Spółka zdecydowała się na emisję publiczną na rynku NewConnect z poniższych względów:

- 1) najbardziej transparentna forma pozyskania finansowania (brak ryzyka nadmiernego uprzywilejowania poszczególnych akcjonariuszy);
- 2) wyższy potencjał wyceny;
- 3) umożliwienie przeprowadzenia zmian statutu, m.in. usunięcie prawa weta i wymogu jednomyślności akcjonariuszy w kluczowych dla spółki sprawach;
- 4) ułatwione pozyskiwanie kolejnych rund finansowania poprzez kolejne potencjalne emisje;
- 5) ułatwione docelowe wejście na parkiet główny Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie³⁶ w przeciągu dwóch lat.

Dla umożliwienia realizacji IPO³⁷ konieczne było rozwiązanie obowiązującej umowy inwestycyjnej, która poza uprawnieniami ARP SA, zawartymi również w statucie, zawierała przysługujące Agencji prawo żądania wykupu należących do niej akcji przez Creotech Instruments SA lub wybranych akcjonariuszy (§ 11 umowy inwestycyjnej). W zamian za to ARP SA zawarła, w dniu 27 lutego 2021 r. z wybranymi akcjonariuszami odrębne porozumienie w sprawie opcji tj. umowę opcji, zamieniającą prawo wykupu na konkretnie sparametryzowane roszczenie względem czterech kluczowych akcjonariuszy. Przed wejściem spółki na rynek New Connect ARP SA miała prawo do żądania odkupienia posiadanych akcji przez Creotech Instruments SA lub przez akcjonariuszy, w tym przez kluczowych akcjonariuszy po określonej cenie. W związku z planowanym IPO Creotech Instruments SA nie mogła być obiektem tego typu roszczeń, gdyż ich materializacja mogłaby skutkować niewypłacalnością Creotech Instruments SA, co byłoby nie do zaakceptowania przez potencjalnych inwestorów. Uruchomienie opcji wobec Creotech Instruments SA było praktycznie nieegzekwowalne ze względu na:

- 1) brak rezerw gotówkowych i generalnie napiętą sytuację płynnościową – Spółka reinwestowała na bieżąco wszystkie środki wygenerowane na rentownych segmentach produkcji (systemy synchronizacji czasu, moduły do komputerów kwantowych, usługi montażu elektroniki) na realizację bardzo kosztownych prac badawczo-rozwojowych, których komercjalizacja miała rozpocząć się od 2023 roku;
- 2) brak aktywów mogących zaspokoić roszczenie wynikające z opcji – spółka nie posiadała swojej nieruchomości, a wszystkie potencjalnie wartościowe maszyny były albo w okresie trwałości (nabyte w projektach z dotacji – rozporządzenie nimi skutkowałoby roszczeniem zwrotu pozyskanych środków z dotacji) albo w leasingu zwrotnym udzielonym przez ARP Leasing sp. z o.o.; poza tym były to maszyny bardzo mocno specjalistyczne, które trudno upłynnić po cenie rynkowej.

Według raportu IPOPEMA Financial Advisory sp. z o.o. sp.k., sporządzonego 15 lutego 2021 r., wartość 100 % kapitałów własnych Spółki wynosiła 76 100 tys. zł, przy wartości uzgodnionej z Kluczowymi Akcjonariuszami w kwocie 75 000 tys. zł.

Creotech Instruments SA zadebiutowała na rynku New Connect w dniu 12 października 2021 r., a udział ARP SA spadł z poziomu 19,35 % do 17,10 %.

Creotech Instruments SA zdecydowała o kolejnej emisji akcji, połączonej z jednoczesnym wejściem na rynek główny Giełdy Papierów Wartościowych i w dniu 11 lipca 2022 r. spółka zadebiutowała na GPW. Dzięki nowej emisji Spółka pozyskała środki na dalszy rozwój, w tym na ukończenie kluczowych projektów badawczo-rozwojowych dotyczących systemów satelitarnych i kwantowych oraz zwiększenie mocy produkcyjnych i sprzedażowych. Udział ARP SA spadł z 17,10% do 13,68%.

W Creotech Instruments SA Agencja do chwili wejścia w życie zmian statutu związanych z wejściem Spółki na rynek NewConnect w dniu 12 października 2021 r. posiadała prawo do powoływania jednego członka zarządu tj. wiceprezesa ds. finansowych. W okresie od 1

³⁶ Dalej: GPW.

³⁷ Z ang. *Initial public offering* – pierwsza publiczna oferta.

stycznia 2020 r. do 27 stycznia 2022 r. Agencja korzystała z tego prawa, które utraciła po zarejestrowaniu zmian w statucie tj. dnia 27 stycznia 2022 r.

W okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do 12 lipca 2022 r. ARP SA przysługiwało prawo do powołania dwóch członków Rady Nadzorczej Creotech Instruments SA, a od 12 lipca 2022 r. jednego, z którego to prawa ARP SA korzystała. W okresie od 1 stycznia 2020 r. do 24 lutego 2021 r. Rada Nadzorcza Creotech Instruments SA składała się z czterech, a od 25 lutego 2021 r. z pięciu członków.

Biuro Inwestycji Kapitałowych ARP SA monitorowało sytuację finansową Spółki w oparciu o roczne sprawozdania finansowe. Od momentu wejścia Spółki na rynek NewConnect, a następnie na GPW informacje finansowe były pozyskiwane z raportów bieżących publikowanych przez Creotech Instruments SA.

(akta kontroli str. 3-5, 325-368, 372-379, 547-579, 584-599)

Według złożonych wyjaśnień³⁸ obecnie nie funkcjonuje oficjalnie podmiot pod nazwą ARP Space, o którym mowa w pkt 11.2 Programu, którego zadania i funkcjonowanie byłoby uregulowane w formie jakichkolwiek zasad, przy czym dwie spółki w których Agencja posiada udziały działające w sektorze technologii kosmicznych współpracują ze sobą w ramach konsorcjów projektowych, co może w dalszej perspektywie być podstawą powstania formalnej grupy ARP Space.

W obszarze 11.3. *Projekt wykorzystania danych satelitarnych na potrzeby użytkowników publicznych* działania nie zostały zrealizowane. Według wyjaśnień³⁹ było to spowodowane uruchomieniem przez Polską Agencję Kosmiczną w 2017 r. inicjatywy sat4envi⁴⁰ w pełni realizującej zakładane cele projektu ARP SA tj. organizacji platformy szkoleniowej dotyczącej danych satelitarnych dla użytkowników publicznych.

Działania na rzecz wsparcia grupy (pkt 12 Programu)

W okresie objętym kontrolą nie były prowadzone działania w tym obszarze, ponieważ nie powstała Grupa „ARP Space”.

(akta kontroli str. 3-5, 223-295, 547-579, 584-599)

Sprawozdania dotyczące realizacji działań podejmowanych przez ARP SA dotyczących wsparcia sektora kosmicznego były przedstawiane Zarządowi ARP SA w okresie objętym kontrolą dwukrotnie: 5 lutego 2020 r. – Informacja na temat podsumowania działań podejmowanych przez ARP SA dotyczących wsparcia sektora kosmicznego w 2019 r. oraz przedstawienie działań proponowanych do realizacji w 2020 r. oraz w dniu 14 marca 2023 r. – Informacja na temat monitorowania realizacji celów strategicznych i celów szczegółowych PSK w ramach projektów realizowanych przez ARP SA.

(akta kontroli str. 3-77, 79-112, 223-295, 547-579)

Zagadnienia objęte *Programem* zostały ujęte, w Strategii ARP SA na lata 2018-2022 i w aktualizacji tego dokumentu oraz w Strategii ARP SA na lata 2023-2025 z perspektywą do 2030 r.

(akta kontroli str. 3-5, 223-295, 547-579, 584-599)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków. Pozostałe informacje i pouczenia.

³⁸ Pismo z dnia 18 lipca 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

³⁹ Pismo z dnia 19 września 2023 r. podpisane przez Dyrektora Biura Audytu Agencji.

⁴⁰ <https://sat4envi.imgw.pl/elearning/>

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 6 października 2023 r.

Kontroler
Łukasz Urbanowicz
specjalista k.p.
/-/

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. dyrektora Maciej Maciejewski
/-/

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji
p.o. Dyrektora Maciej Maciejewski

/-/

.....
podpis